

FREDERICK

THRILLER

**DE FORSYTH
HONDEN
VAN DE OORLOG**

**‘Een van de weinige
meesters van het genre.’**

– DE VOLKSKRANT

Over het boek

De Engelse magnaat Sir James Manson ontdekt platina in de bodem van Zangaro, een tot dan toe onbetekenend staatje in West-Afrika, dat wordt geregeerd door een sadistische despoot. Sir James besluit diens regime door een staatsgreep omver te werpen en geeft enkele vertrouwelingen opdracht de beste huurmoordenaar voor deze operatie te zoeken. De keus valt op Cat Shannon, een Engelsman van Ierse afkomst, met soortgelijke ervaring in Nigeria en Kongo.

Voor de hele operatie zijn precies honderd dagen uitgetrokken en de voorbereidingen en financiering ervan verlopen volgens een minutieus, uniek plan. Aanvankelijk loopt alles op rolletjes, maar op het allerlaatste moment doet zich iets voor wat Manson over het hoofd ziet...

De pers over Frederick Forsyth

‘Een thriller van zulk uitzonderlijk hoog niveau dat de kans klein is dat het ooit tot een overtreffende trap zal komen.’ – *Algemeen Dagblad*

‘Dat Forsyth het vak van thrillers schrijven niet heeft verleerd, wordt meteen duidelijk in de eerste hoofdstukken van zijn *De wreker*.’ – *De Dordtenaar*

‘Frederick Forsyth schetst levensechte karakters en lepelt een verhaal op vol ironische consequenties ten aanzien van de recente wereldgeschiedenis.’ – *NRC Handelsblad*

Over de auteur

De Britse journalist Frederick Forsyth debuteerde in 1971 als misdaadauteur met het fameuze *De dag van de Jakhals*. Forsyths fiction thrillers worden bevolkt door spionnen, diplomaten, oorlogs-

misdadigers, militairen, terroristen en politici die zich, als stukken op het schaakbord van de internationale politiek, voortbewegen tegen de achtergrond van bestaande conflicten en (burger)oorlogen.

Van dezelfde auteur

De dag van de Jakhals
Geheim dossier Odessa
Het alternatief van de duivel
Het Vierde Protocol
De verrader
Er zijn geen slangen in Ierland
De onderhandelaar
De vuist van God
Icoon
De wreker
Het spook van Manhattan
De veteraan
Kwade praktijken
De Afghaan
De Cobra

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland? Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Colofon

Oorspronkelijke titel

The Dogs of War

© Frederick Forsyth 1974

Vertaling

J.F. Niessen-Hossele

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer

© 2007 A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

ISBN 978 90 449 6571 1

NUR 332

Frederick Forsyth

De honden van de oorlog

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Proloog

Er waren die nacht geen sterren boven de landingsbaan in de rimboe en ook geen maan; alleen de Westafrikaanse duisternis, die als warm vochtig fluweel de verspreid staande groepjes omhulde. Het wolkendek kwam bijna tot de toppen van de irokobomen en de wachtende mannen hoopten, dat het daar nog wat bleef hangen om ze tegen de bommenwerpers te beschermen.

Aan het eind van de startbaan draaide de oude, gammele DC-4, die zojuist was binnengegleden bij lichten, die alleen de laatste vijftien seconden van de landing aanbleven, om en ronkte blindelings naar de met palmladeren bedekte hutten.

Een Federaal gevechtsvliegtuig MIG-17, waarschijnlijk bestuurd door een van de zes Oostduitse piloten, die de laatste drie maanden uitgezonden waren om de Egyptenaren te vervangen, die er een afschuwelijke hekel aan hadden om 's nachts te vliegen, dreunde door de lucht naar het westen. Het was onzichtbaar boven de wolkenlaag, zoals ook de startbaan voor het oog van de piloot verborgen bleef. Hij keek uit naar het verraderlijke schijnsel van landingslichten die aanfloepten om een landend vliegtuig binnen te loodsen, maar de lichten waren uit.

De piloot van de taxiënde DC-4, die het gieren van de straaljager boven hem niet kon horen, deed zijn eigen lampen aan om te zien waar hij heen ging en uit de duisternis schreeuwde een stem overbodig: 'Doe het licht uit!' Het ging alweer uit toen de piloot zich georiënteerd had en het gevechtsvliegtuig boven hem was al kilometers ver weg. In het zuiden klonk artilleriegerommel, waar het front tenslotte in elkaar was gestort, toen mannen die al twee maanden geen eten of kogels meer hadden gekregen, hun geweren weggooiden en het veilige oerwoud in waren gevluht.

De piloot van de DC-4 zette zijn toestel stil op dertig meter van de Super Constellation, die al op het platform stond, zette de motoren af en stapte uit op het beton. Er kwam een Afrikaan op hem af gerend en ze voerden een gedempt gesprek. Ze liepen samen door de duisternis naar een groter groepje mannen, dat als een donkere vlek tegen de duisternis van het palmbos afstak. De groep week uiteen toen het tweetal van de landingsbaan eraan kwam, totdat de blanke man die de DC-4 had binnengevlogen, van aangezicht tot aangezicht tegen over de man in het midden stond. De blanke man had hem

nog nooit gezien, maar hij had wel van hem gehoord en zelfs in het donker, flauwtjes verlicht door een paar sigaretten, herkende hij de man voor wie hij gekomen was.

De piloot droeg geen pet, daarom boog hij even het hoofd in plaats van te salueren. Dat had hij nog nooit gedaan, tegen een zwarte en hij had niet kunnen verklaren waarom hij het deed.

‘Mijn naam is kapitein Van Cleef,’ zei hij in het Engels, dat hij op zijn Afrikaans uitsprak.

De Afrikaan knikte als antwoord, waarbij zijn ruige, zwarte baard over de voorzijde van zijn gestreepte camouflage-uniform streek.

‘Het is een gevaarlijke nacht om te vliegen, kapitein Van Cleef,’ merkte hij droogjes op, ‘en een beetje laat om nog meer voorraden te brengen.’

Hij sprak langzaam met een diepe stem en hij had meer het accent van een Engelse kostschoolman, die hij ook was, dan van een Afrikaan. Van Cleef voelde zich ongemakkelijk en opnieuw, zoals honderden malen tijdens zijn vlucht vanaf de kust door de wolkenbanken, vroeg hij zich af waarom hij gekomen was.

‘Ik heb geen voorraden meegebracht, generaal. Die waren op.’

Alweer een precedent geschapen. Hij had zich plechtig voorgenomen geen ‘generaal’ tegen die man te zeggen, tegen een Kaffer. Maar ze hadden gelijk, de andere huurpiloten in de hotelbar in Libreville, die hem ontmoet hadden. Deze was anders.

‘Waarom bent u dan gekomen?’ vroeg de generaal zacht. ‘Voor de kinderen soms? Er zit hier een stelletje kinderen, die de nonnen graag naar een veilig oord willen laten vliegen, maar er komen vanavond geen Caritas-toestellen meer.’

Van Cleef schudde zijn hoofd en besepte toen, dat niemand dat gebaar kon zien. Hij was met zijn figuur verlegen, en blij dat de duisternis het verborg. De lijfwachten om hem heen omklemden hun machinegeweren en staarden naar hem.

‘Nee. Ik kwam u ophalen. Als u tenminste mee wilt gaan.’

Er viel een lange stilte. Hij voelde, dat de Afrikaan hem door de duisternis aanstaarde en ving af en toe het oplichtende oogwit op als een van de volgelingen zijn sigaret omhoog hief.

‘Juist. Heeft uw regering u opdracht gegeven om vanavond hier te komen?’

‘Nee,’ zei Van Cleef. ‘Dat heb ik zelf bedacht.’

Er viel weer een lange stilte. Het bebaarde hoofd een eindje van hem af

knikte langzaam met wat begrip of verbijstering had kunnen zijn.

‘Ik ben u heel erg dankbaar,’ zei de stem. ‘Het moet een hele tocht geweest zijn, maar ik heb mijn eigen vervoer, de Constellation. Ik hoop tenminste dat hij me in ballingschap kan brengen.’

Van Cleef voelde zich opgelucht. Hij had er geen flauw idee van wat de politieke gevolgen waren geweest als hij met de generaal in zijn gevolg naar Libreville terug was gevlogen.

‘Ik wacht wel tot u opgestegen en weg bent,’ zei hij en knikte weer. Hij had veel zin om hem de hand te drukken maar wist niet of hij dat wel kon doen. Hij kon niet weten dat de Afrikaanse generaal in hetzelfde dilemma zat. Daarom draaide hij zich om en liep naar zijn toestel terug.

Het was een poosje stil in de groep zwarten nadat hij weg was.

‘Waarom doet een Zuidafrikaan en nog wel een Afrikaner zoiets?’ vroeg er een uit het kabinet aan de generaal. Tanden flitsten toen de leider van de groep heel even glimlachte.

‘Ik denk niet dat we dat ooit begrijpen,’ zei hij.

Verderop op het platform, eveneens in de beschutting van een palmbos je, zaten vijf mannen in een landrover en keken naar de vage gestalten die zich uit het bos naar het vliegtuig begaven. De leider zat naast de Afrikaanse chauffeur en ze rookten alle vijf onafgebroken.

‘Dat zal het Zuidafrikaanse vliegtuig zijn,’ zei de leider en draaide zich om naar de vier andere blanken, die achter hem in de landrover in elkaar gedoken zaten. ‘Janni, ga eens aan de piloot vragen of hij plaats voor ons inruimt.’

Een lange, broodmagere, hoekige man klom uit de achterkant van het voertuig. Net als de anderen was hij van top tot teen in een overwegend groen oerwoudcamouflage-uniform gekleed, met bruine strepen erdoor. Hij had groene canvas laarzen aan zijn voeten waar de broekspijpen ingestopt waren. Aan zijn riem hingen een veldfles en een lang dolkmes, drie patroontassen voor de FAL-karabijn over zijn schouder, alle drie leeg. Toen hij om de voorzijde van de landrover liep, riep de leider hem weer.

‘Laat die FAL maar hier,’ zei hij, met uitgestoken arm om de karabijn aan te pakken, ‘en je doet je best, hè Janni? Want als we niet in die kist wegkomen, worden we over een paar dagen in mootjes gehakt.’

De man die Janni heette knikte, trok de baret op zijn hoofd recht en slenterde naar de DC-4. Kapitein Van Cleef hoorde de rubberzolen niet die van achteren kwamen.

'Naand, meneer?'

Van Cleef draaide zich bij het horen van het Afrikaans met een ruk om en monsterde de gestalte en de lengte van de man naast hem. Zelfs in het donker kon hij nog het zwart-met-witte motief van de schedel met de gekruiste been-deren op de linkerschouder van de man onderscheiden. Hij knikte behoedzaam.

'Naand. Jy Afrikaans?'

De lange man knikte. 'Jan Dupree,' zei hij en stak zijn hand uit.

'Kobus Van Cleef,' zei de vlieger met een handdruk.

'Waar gaan-jy nou?' vroeg Dupree.

'Naar Libreville. Zodra ze klaar zijn met laden. En jij?'

Janni Dupree grijnsde.

'Ik zit een beetje in het nauw, ik en mijn kameraden. Als de Federalen ons vinden, zijn we er geweest. Kun je ons meenemen?'

'Met hoevelen zijn jullie?' vroeg Van Cleef.

'Bij elkaar met z'n vijven.'

Omdat hij zelf ook een huurling was, al was het van de lucht, aarzelde Van Cleef niet. Vogelvrijen hebben elkaar af en toe nodig.

'Goed, ga maar aan boord. Maar wel opschieten. Zodra die Connie weg is, gaan wij ook meteen.'

Dupree knikte als dank en liep op een sukkeldrafje naar de landrover terug. De vier andere blanken stonden om de motorkap bij elkaar.

'Het is in orde, maar we moeten wel instappen,' zei de Zuidafrikaan tegen ze.

'Goed, gooi de wapens maar in de achterbak, dan gaan we,' zei de groeps-leider. Terwijl de geweren en de munitietassen achter in het voertuig ploften, boog hij zich naar de zwarte officier met de rang van tweede luitenant, die aan het stuurwiel zat.

'Nou, dag Patrick,' zei hij. 'Het is afgelopen, helaas. Neem de landrover mee en laat hem maar ergens staan. Begraaf de wapens en zet er een teken bij. Trek je uniform uit en verdwijn in het oerwoud. Begrepen?'

De luitenant, die een jaar geleden nog rekrut was met de rang van gewoon soldaat, en bevorderd was omdat hij zo goed kon vechten en niet omdat hij met mes en vork at, knikte somber terwijl hij de instructies aanhoorde.

'Dag meneer.'

De vier andere huurlingen riepen hem gedag en liepen naar de DC-4 toe.

De leider stond op het punt hen te volgen, toen twee nonnen uit de duis-

ternis van het bos achter het parkeerplatform zenuwachtig naar hem toe liepen.

‘Majoor.’

De huurling draaide zich om en herkende in de eerste van hen een zuster, die hij maanden geleden had ontmoet, toen het gevecht in de zone woedde waar ze een ziekenhuis had en hij gedwongen was geweest het hele complex te evacueren.

‘Zuster Mary Joseph? Wat doet u hier?’

De bejaarde Ierse non begon ernstig te praten, terwijl ze hem aan de besmeurde uniformmouw van zijn jasje vasthield. Hij knikte.

‘Ik zal het proberen, dat is het enige wat ik kan doen,’ zei hij, toen ze uitgesproken was.

Hij liep over het platform naar de plek, waar de Zuidafrikaanse piloot onder de vleugel van zijn DC-4 stond en een waarnemer had de twee huurlingen een paar minuten in gesprek kunnen zien. Tenslotte kwam de man in uniform bij de wachtende nonnen terug.

‘Hij vindt het goed, maar u moet wel opschieten, zuster. Hij wil zo gauw mogelijk met zijn kist opstijgen.’

‘God zegene u,’ zei de gedaante in het witte kleed en gaf gehaast orders aan haar metgezellin. Deze rende naar de achterkant van het vliegtuig en begon de korte trap naar de passagiersdeur op te klimmen. De andere snelde terug naar de schaduw van een bosje palmen achter het parkeerplatform, waar al gauw een rij mannen uitkwam. Ze droegen elk een bundeltje in de armen. Toen ze bij de DC-4 kwamen, werden de bundeltjes naar de wachtende non boven aan de trap doorgegeven. Achter haar zag de tweede piloot, hoe ze de eerste drie naast elkaar in het begin van een rij in de romp van het vliegtuig legde, waarna hij nors begon te helpen, de bundeltjes uit de uitgestrekte handen onder de staart van het vliegtuig aanpakte en ze doorgaf naar binnen.

‘God zegene u,’ fluisterde de Ierse. Uit een van de bundeltjes viel een kwak groene vloeibare uitwerpselen in de mouw van de tweede piloot.

‘Godverdomme,’ siste hij en ging door met zijn werk.

De alleen gelaten leider van de groep huurlingen keek naar de Super Constellation, waar een rij vluchtelingen, voornamelijk de familieleden van de leiders van het verslagen volk, de achtertrap opklom. In het flauwe licht dat uit de deur van het vliegtuig scheen, viel zijn blik op de man die hij wilde zien. Toen hij naderbij kwam, wilde de man op zijn beurt de trap opgaan, terwijl

anderen voorbestemd om achter te blijven en het oerwoud in te gaan om zich te verbergen, wachtten om de trap weg te halen. Een van hen riep tegen de man die op het punt stond de trap op te gaan:

‘Meneer, majoor Shannon komt eraan.’

De generaal draaide zich om toen Shannon naderbij kwam en zelfs op dit tijdstip wist hij nog een grijns op te brengen.

‘Zo Shannon, wilt u ook mee?’

Shannon kwam voor hem staan en salueerde. De generaal nam de groet in ontvangst.

‘Nee, dank u, generaal. We hebben vervoer naar Libreville. Ik kwam alleen maar even goeiendag zeggen.’

‘Ja. Het is een lange strijd geweest. Na is het afgelopen, vrees ik. Voor een paar jaar in ieder geval. Ik heb er moeite mee te geloven dat mijn volk voorgoed in slavernij voort zal leven. Tussen haakjes, zijn u en uw collega’s volgens contract uitbetaald?’

‘Ja, dank u, generaal. We zijn helemaal bij,’ antwoordde de huurling. De Afrikaan knikte somber.

‘Nou, tot ziens dan. En bedankt voor alles wat u hebt kunnen doen.’

De twee mannen gaven elkaar een hand.

‘En dan nog iets, generaal,’ zei Shannon. ‘Ik heb met de jongens de toestand nog eens besproken toen we in de jeep zaten. Als er ooit een tijd komt... enfin, mocht u ons ooit nodig hebben, dan hoeft u maar een seintje te geven, en we komen allemaal. U hoeft ons maar op te bellen. Dat moest ik van de jongens overbrengen.’

De generaal keek hem een tijdlang aan.

‘Deze nacht is vol verrassingen,’ zei hij langzaam. ‘U weet het misschien nog niet, maar de helft van mijn oudste raadslieden en alle rijke raadslieden gaan vannacht de grens over, om zich bij de vijand in de gunst te dringen. De anderen volgen vrijwel allemaal over een maand. Dank u voor uw aanbod, meneer Shannon. Ik zal het in gedachten houden. Nogmaals, tot ziens en veel succes.’

Hij draaide zich om en liep de trap op, het flauw verlichte interieur van de Super Constellation in op het moment dat de eerste van de vier motoren begon te ronken. Shannon deed een stap naar achteren en bracht de man, die anderhalf jaar van zijn diensten gebruik had gemaakt, een laatste groet.

‘Veel succes,’ zei hij, half tegen zichzelf. ‘Dat kun je best gebruiken.’

Hij draaide zich om en liep naar de wachtende DC-4 toe. Toen de deur

dicht was, liet Van Cleef het vliegtuig met draaiende motoren op het platform staan, terwijl hij door de duisternis naar de vage omtrek van de Super Connie keek die met de neus omlaag voor zijn kist langs over de startbaan dreunde en tenslotte opsteeg. Geen van beide vliegtuigen had lichten aan, maar vanuit de cockpit van de Douglas onderscheidde de Afrikaner de drie vinnen van de Constellation, die boven de palmbomen in het zuiden in de welkome wolken verdwenen. Daarna pas reed hij de DC-4 met zijn blèrende lading naar het startpunt.

Er verstreek bijna een uur voor Van Cleef zijn tweede piloot opdroeg het licht in de cabine aan te doen, een uur waarin hij van de ene wolkenbank naar de andere uitweek, de dekking doorbrekend en door lage wolkenvlagen scheidend om weer in een andere, dichtere wolkenbank dekking te zoeken, waarbij hij voortdurend trachtte te voorkomen dat hij in de maanverlichte witte velden door een zwervende MIG werd opgemerkt. Pas toen hij wist dat hij een flink eind boven de Golf zat met de kust mijlenver achter zich, mochten de lichten van hem aan.

Achter hem verlichtten ze een naargeestig schouwspel, dat Doré in een sombere bui getekend zou kunnen hebben. Op de vloer van het toestel waren natte, vieze dekens gelegd, waarin een uur tevoren de inhoud verpakt was geweest. Deze inhoud van de bundeltjes lag in rijen aan weerszijden van de laadruimte te spartelen, veertig kleine kinderen, verschrompeld en uitgedroogd en door ondervoeding misvormd. Zuster Mary Joseph stond op van achter de deur van de cabine waar ze gehurkt zat en begon tussen de uitgehongerde, vermagerde schepseltjes door te lopen, die allemaal een pleister op het voorhoofd hadden, vlak onder het haar, dat allang door bloedarmoede roodbruin was geworden. Op de pleister stonden met balpenletters de noodzakelijke gegevens voor het weeshuis bij Libreville. Naam en nummer, maar geen rang. Slachtoffers krijgen geen rang.

In de staart van het vliegtuig knipperden vijf huurlingen tegen het licht en keken naar hun medepassagiers. Ze hadden het de laatste maanden allemaal al zo vaak gezien. Iedereen voelde enige weerszin, maar niemand liet het merken. Je went tenslotte aan alles. In Kongo, Jemen, Katanga, Soedan. Altijd dezelfde geschiedenis, altijd de kinderen. En nooit kon je er iets aan doen. Zo redeneerden ze en drukten hun sigaret uit.

Bij de cabineverlichting konden ze elkaar voor het eerst sinds zonsondergang de vorige avond behoorlijk zien. De uniformen zaten vol vlekken van zweet en rode aarde en de gezichten waren weggetrokken van vermoeidheid.

De leider zat met zijn rug tegen de w.c.-deur, de benen languit, waar hij dwars door de vliegtuigromp op de cockpit keek. Carlo Alfred Thomas Shannon, drieëndertig jaar, met blond tot een slordige crewcut kortgeknipt haar. Bijgenaamd Cat Shannon naar zijn voorletters, kwam hij oorspronkelijk uit het graafschap Tyrone in de provincie Ulster. Nadat hij door zijn vader naar een tweederangs Engelse kostschool was gestuurd voor zijn opvoeding, sprak hij niet meer met het afwijkende accent van Noord-Ierland. Na vijf jaar bij de Royal Marines was hij weggegaan om zijn geluk te beproeven in het burgerleven en zes jaar tevoren werkte hij dan ook voor een Londense handelsfirma in Uganda. Op een zonnige ochtend sloeg hij kalm zijn grootboeken dicht, stapte in zijn landrover en reed naar de Kongolese grens in het westen. Een week later gaf hij zich op als huurling bij de Vijfde commandogroep onder Mike Hoare in Stanleyville.

Hij was er getuige van dat Hoare vertrok en John-John Peters de leiding overnam, had met Peters ruzie gemaakt en was naar het noorden gereden om zich in Paulis bij Denard te voegen, was betrokken bij de muiterij in Stanleyville, twee jaar later, en nadat de Fransman met hoofdverwondingen naar Rhodesië was geëvacueerd, was hij met Zwarte Jacques Schramme meegegaan, de Belgische oud-planter die nu huurling was, op de lange mars naar Bukavu en vandaar naar Kigali. Nadat hij door het Rode Kruis was gerepatriëerd, was hij prompt als vrijwilliger naar een andere Afrikaanse oorlog gegaan en had tenslotte het commando van zijn eigen bataljon op zich genomen. Maar te laat om te winnen, altijd te laat om te winnen.

Direct links van hem zat wat men gerust de beste mortierman ten noorden van de Zambesi kon noemen. Grote Jan Dupree was achtentwintig jaar en kwam uit Paarl in de Kaap-provincie, als zoon van de verarmde tak van een hugenotengeslacht, wiens voorouders na de afschaffing van de godsdienstvrijheid in Frankrijk voor de wraak van Mazarin naar Kaap de Goede Hoop waren gevlucht. Zijn mager, scherp gezicht, dat gedomineerd werd door een kromme neus boven een mond met dunne lippen, zag er nog holler uit dan anders en er liepen diepe groeven van uitputting langs zijn beide wangen. De oogleden waren neergeslagen over fletsblauwe ogen en de zandkleurige wenkbrauwen en zijn haar zaten vol vuil en stof. Nadat hij een blik op de kinderen had geworpen die langs het gangpad van het toestel lagen, mompelde hij 'schoften' tegen de wereld van bezitters en bevoorrechten, die hij voor de kwalen van deze planeet verantwoordelijk stelde, en probeerde de slaap te vatten.

Naast hem lag Mare Vlaminck uitgestrekt, die Kleine Mare genoemd werd

vanwege zijn enorme omvang. Een Vlaming uit Oostende, was hij op zijn sokken, als hij die aan had, bijna een meter negentig lang en woog honderd vijf tien kilo. Sommige mensen dachten dat het vet was, maar dat was niet zo. Hij werd met vrees en beven beschouwd door de politie van Oostende, voornamelijk vreedzame lieden die liever om de problemen heen liepen dan ze op te zoeken, en werd met welwillend oog bekeken door de glazenmakers en timmerlui van die stad om het werk dat hij ze verschaftte. Ze zeiden, dat ze konden zien in welke bar Kleine Mare speels was geworden aan het aantal werklieden dat ervoor nodig was om de boel weer op te knappen.

Als wees was hij opgevoed in een instituut, geleid door de paters, die geprobeerd hadden wat gevoel voor respect in de uit zijn krachten gegroeide jongen te slaan, zo dikwijls dat het eindelijk zelfs Mare te gortig was geworden en hij op zijn dertiende een van de met zijn rietje zwaaiende heilige paters met één enkele forse stomp tegen de keien sloeg. Daarna kwam er een serie tuchthuizen, een opvoedingsgesticht, een portie jeugdgevangenis en een bijna eenparige zucht van verlichting, toen hij zich bij de paratroepen meldde. Hij was een van de vijfhonderd man, die met kolonel Laurent op Stanleyville sprongen om de missionarissen te redden, die het plaatselijke Simba-hoofd, Christophe Gbenye, had bedreigd levend op het marktplein te zullen braden.

Nog geen veertig minuten nadat hij op het vliegveld was beland, had Kleine Mare zijn levensroeping gevonden. Een week later bleef hij zonder verlof weg om te voorkomen, dat hij naar de kazerne in België terug werd gestuurd en nam dienst in het huurlingenleger. Behalve met zijn vuisten en schouders was Kleine Mare bijzonder bedreven met de bazooka, zijn geliefde wapen, waar hij met hetzelfde gemak mee omsprong als een jongen met een katapult.

Die nacht dat hij uit de enclave naar Libreville vloog, was hij net dertig geworden.

Tegenover de Belg zat in de vliegtuigromp Jean-Baptiste Langarotti, verdiept in zijn gebruikelijke bezigheid om de uren van wachten te verdrijven.

Klein en schraal, met een olijfkleurige huid, was hij een Corsicaan, geboren en getogen in de stad Calvi. Op achttienjarige leeftijd was hij door Frankrijk opgeroepen om als een van de honderdduizenden *appelés* in de Algerijnse oorlog te vechten. Halverwege zijn achttien maanden had hij als beroeps getekend en was later overgeplaatst naar de 10de Koloniale Paratroepen, de beruchte rode baretten onder commando van generaal Massu, dat eenvoudig bekend stond onder de naam *les paras*. Hij was eenentwintig, toen er moeilijkheden opdoken en een paar eenheden van het Franse koloniale beroepsleger zich ach-

ter de zaak van een eeuwig Frans Algerije schaarde, een zaak die toen voorlopig belichaamd werd in de organisatie van de OAS. Langarotti sloot zich bij de OAS aan, deserteerde en dook na de mislukte staatsgreep van april 1961 onder. Hij werd drie jaar later in Frankrijk, waar hij onder een valse naam woonde, gepakt en bracht vier jaar in de gevangenis door, waar hij in de donkere, zonloze cellen zat weg te kwijnen, eerst in de Santé in Parijs, daarna in Tours en tenslotte in de Ile de Ré. Hij was een slechte gevangene en twee bewakers droegen er tot hun dood de merktekens van.

Terwijl hij meermalen half dood werd geslagen wegens aanvallen op bewakers, zat hij zijn volle tijd zonder kwijtschelding uit en kwam er in 1968 uit met maar één angst ter wereld, de angst voor kleine ingesloten ruimten, cellen en hollen. Hij had sindsdien allang gezworen er nooit meer naar terug te gaan, al kostte het hem zijn leven om eruit te blijven, en er een stuk of zes met zich mee te nemen, als 'ze' hem ooit weer kwamen halen. Drie maanden na zijn vrijlating was hij op zijn eigen kosten naar Afrika gevlogen, praatte zich een oorlog in en ging als beroepshuurling met Shannon mee. Hij was eenendertig toen hij die avond wegvloog. Sinds hij uit de gevangenis was vrijgelaten, oefende hij regelmatig met het wapen dat hij voor het eerst als jongen op Corsica had leren gebruiken, en waarmee hij zich later in de achterbuurten van Algiers een reputatie had verworven. Om zijn linkerpolts droeg hij een brede leren riem, die verdacht veel op het soort riem leek dat ouderwetse barbiers gebruiken om hun scheermes mee te slijpen. Hij was met twee drukknopen vastgemaakt. In vrije ogenblikken haalde hij hem eraf, draaide hem om naar de kant waar geen drukknopen zaten en bond hem om zijn linkervuist. Daar zat de riem toen hij op weg naar Libreville de tijd verdreef. In zijn rechterhand hield hij het mes, met een lemmet van vijftien centimeter lang en een benen handvat, dat hij zo snel kon hanteren dat het alweer in zijn mouw zat voor het slachtoffer beseftte dat hij dood was. In regelmatig ritme ging het lemmet over het gespannen leer van de riem en, reeds zo scherp als een scheermes, werd het bij iedere haal nog een tikje scherper. De beweging kalmeerde zijn zenuwen en alle anderen ergerden zich eraan, maar ze klaagden nooit. Zo zouden zij die hem kenden ook nooit ruzie gaan maken met de kleine man met de zachte stem en het droevige glimlachje.

Tussen Langarotti en Shannon in zat de oudste van het gezelschap, de Duitser. Kurt Semmler was veertig en hij was het die vroeger in de enclave het motief van de schedel met de gekruiste beenderen had ontworpen, dat de huurlingen en de door hen opgeleide Afrikaanse soldaten droegen. Hij was het

ook, die een sector van acht kilometer van Federale soldaten gezuiverd had, door de frontlinie af te zetten met palen, op elk waarvan het hoofd van een de vorige dag gesneuvelde Federale soldaat zat. Dit was nog een maand daarna de rustigste sector van de veldtocht. In 1930 geboren, was hij in de Hitler-tijd opgegroeid als zoon van een ingenieur uit München, die later bij de Todt-organisatie aan het Russische front was omgekomen.

Op zijn vijftiende jaar had hij, als vurig aanhanger van de Hitler jeugd, zoals trouwens bijna de hele jeugd van het land na twaalf jaar Hitler, het bevel gekregen over een kleine eenheid kinderen, jonger dan hijzelf, en oude mannen van boven de zeventig.

Zijn opdracht was om gewapend met één *Panzerfaust* en drie grendelgeweren de tankcolonnes van generaal George Patton tegen te houden. Dit was vanzelfsprekend mislukt en hij sleet zijn jonge jaren in Beieren onder de Amerikaanse bezetting, waar hij de pest aan had. Hij had ook niet veel op met zijn moeder, die bezeten was van godsdienst en wilde dat hij priester werd. Op zijn zeventiende liep hij weg, stak de Franse grens bij Straatsburg over en meldde zich bij het vreemdelingenlegioen in het wervingskantoor, dat in Straatsburg gevestigd was om weggelopen Duitsers en Belgen op te vangen. Na een jaar in Sidi-bel-Abbès ging hij met het expeditieleger naar Indo-China. Acht jaar later, na Dien Bien Phu, werd hij met een long minder, die door chirurgen in Tourane (Danang) was weggenomen, naar Frankrijk teruggevoegen, zodat hij gelukkig geen getuige kon zijn van de laatste vernedering in Hanoi. Na zijn herstel werd hij in 1958 als sergeant-majoor bij de *crème de la crème* van het Franse koloniale leger, het iste Regiment *Étranger Parachutiste*, naar Algerije gestuurd. Hij was een van het handjevol mensen, dat reeds tweemaal de totale vernietiging van het iste REP overleefd had, eerst van bataljonsterkte en later van regimentsterkte. Hij vereerde slechts twee mannen, kolonel Roger Faulques, die in de oorspronkelijke Compagnie *Étrangère Parachutiste* zat, toen deze op compagniesterkte de eerste keer vernietigd werd, en commandant Le Bras, een andere veteraan, die nu commandant was van de Garde *Repubïcaine* van de Republiek Gabon en deze staat met uraniumrijkdommen voor Frankrijk veiligstelde. Zelfs kolonel Mare Rodin, die vroeger zijn commandant geweest was, had zijn respect verspeeld toen de OAS uiteindelijk in elkaar stortte.

Semmler zat in het 1ste REP, toen dit bij de staatsgreep van Algiers als één man naar de ondergang marcheerde en later door Charles de Gaulle permanent ontbonden werd. Hij was gevolgd waar zijn Franse officieren hem

voorgingen, en later, toen hij vlak na de Algerijnse onafhankelijkheid in 1962 in Marseille werd opgepakt, had hij twee jaar in de gevangenis uitgezeten. Zijn vier rijen onderscheidingen hadden hem voor erger behoed. In 1964 voor het eerst sinds twintig jaar in de burgermaatschappij, was een oudcelgenoot met een voorstel bij hem gekomen - of hij mee wilde doen aan een smokkelzaakje in het Middellandse-Zeegebied. Drie jaar lang, behalve het ene jaar waarin hij in een Italiaanse gevangenis zat, smokkelde hij sterke drank, goud, en af en toe wapens van de ene kant van de Middellandse Zee naar de andere. Tenslotte was hij net bezig een kapitaal te verdienen met de Italiaans-Joegoslavische sigarettensmokkel, toen zijn maat zowel de kopers als de verkopers tegelijk oplichtte, Semmler de schuld gaf en er met het geld vandoor ging. Gezocht door een groepje strijdlustige heren, was Semmler overzee naar Spanje gelift en met een stelletje bussen naar Lissabon gereden, waar hij een vriend opzocht die wapenhandelaar was, en had een schip genomen naar de Afrikaanse oorlog, waarover hij in de kranten gelezen had. Shannon had hem op staande voet genomen, want met zestien jaar vechten had hij de meeste ervaring in oorlogvoering in het oerwoud van allemaal. Hij sliep eveneens op die vlucht naar Libreville.

Twee uur voor zonsopgang naderde de DC-4 het vliegveld. Boven het gekrijs van de kinderen uit was een ander geluid te horen, het geluid van iemand die floot. Het was Shannon. Zijn collega's wisten, dat hij altijd floot als hij een actie ging ondernemen of er vandaan kwam. Ze kenden ook de naam van het wijsje, omdat hij ze dat een keer verteld had. Het heette *Spanish Harlem*.

De DC-4 cirkelde tweemaal boven het vliegveld van Libreville, terwijl Van Cleef met de verkeerstoren praatte. Toen het oude vrachtvliegtuig aan het eind van een startbaan stilhield, zwenkte een militaire jeep met twee Franse officieren erin om de neus en ze gaven Van Cleef een teken, dat hij ze over de taxibaan moest volgen.

Ze leidden ze van de hoofdgebouwen af naar een groepje barakken aan het andere eind van de luchthaven, en daar werd de DC-4 beduid te stoppen maar de motoren te laten draaien. In enkele seconden werd er een trap tegen de achterkant van het toestel gezet en van binnen uit duwde de tweede piloot de deur open. Een kepi met daaronder een van afkeer opgetrokken neus vanwege de stank, werd naar binnen gestoken om het interieur te inspecteren. De blik van de Franse officier bleef op de vijf huurlingen rusten en hij wenkte dat ze hem naar het beton moesten volgen. Toen ze op de grond stonden, gebaarde

de officier naar de tweede piloot om de deur te sluiten en zonder omslag reed de DC-4 weer het vliegveld rond naar de hoofdgebouwen, waar een ploeg Franse Rode-Kruisverpleegsters en artsen klaarstond om de kinderen in ontvangst te nemen en ze naar de kinderkliniek te brengen. Toen het toestel langs ze zwenkte, zwaaiden de vijf huurlingen als dank naar Van Cleef boven in zijn cockpit en draaiden zich om, om de Franse officier te volgen.

Ze moesten een uur in een van de barakken wachten, ongemakkelijk op rechte houten stoelen gezeten, terwijl allerlei andere jonge Franse soldaten hun neus om de deur staken om *les affreux*, de verschrikkelijken, zoals ze in het Frans werden genoemd, op te nemen. Eindelijk hoorden ze buiten een jeep gierend remmen en het geklap van voeten die in de gang in de houding sprongen. Toen tenslotte de deur openging, was het om een gebruide, streng uitzierende hoofdofficier in kaki tropenuniform, met een kepi met goudgallons op de klep, binnen te laten. Shannon zag de scherpe, flitsende ogen, het staalgrijze kortgeknipte haar onder de kepi, de parachutistenvleugels boven de vijf rijen onderscheidingen gespeld; en bij het zien van Semmler, die stram in de houding sprong, kin omhoog, vijf vingers recht naar beneden wijzend langs wat eens de naad van zijn gevechtsbroek was geweest, hoefde men Shannon niet meer te vertellen wie de bezoeker was: de legendarische Le Bras.

De veteraan van Indo-China en Algerije gaf ze allemaal een hand en bleef wat langer voor Semmler staan.

'*Alors, Semmler?*' zei hij zacht, met een langzame glimlach. 'Nog steeds aan het vechten. Maar niet meer als adjudant. Nu als kapitein, zie ik.'

Semmler was verlegen.

'*Ouit mon commandant, pardon, colonel.* Dat is maar tijdelijk'.

Le Bras knikte een paar maal nadenkend. Toen richtte hij zich tot allemaal.

'Ik zal u behoorlijk laten onderbrengen. U zult er ongetwijfeld behoefte aan hebben een bad te nemen, u te scheren en iets te eten. U hebt kennelijk geen andere kleding, deze zal verstrekt worden. U zult helaas voorlopig op uw kamers moeten blijven. Dat is uitsluitend uit voorzorg. Er zijn een heleboel mensen van de pers in de stad en iedere vorm van contact met hen moet vermeden worden. Zodra het mogelijk is zullen wij ervoor zorgen dat u naar Europa terug kunt vliegen.'

Hij had alles gezegd wat hij te zeggen had en zweeg daarom. Hij bracht zijn rechterhand naar de rand van zijn kepi tegen de vijf stokstijve figuren, en vertrok.

Een uur later, na een rit in een gesloten busje en na binnenkomst door

de achterdeur, waren de mannen in hun verblijf, de vijf slaapkamers van de bovenverdieping van het Gamba Hotel, een nieuw gebouw dat maar vijfhonderd meter van het luchthavengebouw aan de overkant, en dus kilometers van het centrum van de stad stond. De jonge officier die met ze mee was gegaan zei, dat ze hun maaltijden op dezelfde verdieping zouden gebruiken en dat ze daar tot nader order moesten blijven. Een uur later was hij terug met handdoeken, scheermessen, tandpasta en tandenborstels, zeep en sponzen. Er was al een blad met koffie gekomen en ieder liet zich dankbaar in een vol, dampend, naar zeep geurend bad zinken, het eerste in meer dan zes maanden.

Om twaalf uur kwamen een legerkapper en een korporaal met stapels broeken en hemden, jasjes, onderbroeken en sokken, pyjama's en canvas schoenen. Ze pasten ze aan, zochten uit wat ze wilden hebben en de korporaal vertrok met de artikelen die over waren. De officier was om een uur terug met vier kelners die de lunch droegen en zei, dat ze bij de balkons vandaan moesten blijven. Als ze in hun afzondering lichaamsbeweging wilden nemen, moesten ze dat maar in hun kamers doen. Hij zou die avond terugkomen met een verzameling boeken en tijdschriften, al kon hij niet beloven of het in het Engels of Afrikaans was.

Nadat ze gegeten hadden zoals ze in de afgelopen zes maanden, sinds hun laatste verloftijd van het vechten, niet meer hadden gedaan, lieten de vijf mannen zich in bed rollen en gingen slapen. Terwijl ze op ongewone matrassen tussen ongelooftelijke lakens snurkten, steeg Van Cleef met zijn DC-4 de avondschemering van het beton op, vloog op een kilometer afstand langs de ramen van het Gamba Hotel en zette koers naar het zuiden, naar Caprivi en Johannesburg. Zijn werk was ook achter de rug.

Het kwam erop neer dat de vijf huurlingen vier weken op de bovenverdieping van het hotel zaten, terwijl de belangstelling van de kant van de pers voor hen verflauwde en de verslaggevers allemaal door hun redacteuren werden teruggeroepen, die er geen heil in zagen mensen in een stad vast te houden waar geen nieuws te halen was.

Op een avond kwam onverwacht een Franse kapitein van de staf van commandant Le Bras ze bezoeken. Hij grijsde breed.

'*Messieurs*, ik heb bericht voor u. U vliegt hier vanavond vandaan, naar Parijs. U bent allemaal geboekt voor de vlucht van Air Afrique om 23.30 uur.'

Onder de vijf mannen, die door hun langdurige opsluiting geen raad meer wisten van verveling, ging een hoeraatje op.

De vlucht naar Parijs duurde tien uur, met onderbrekingen in Douala en

Nice. De volgende dag tegen tien uur, een februari-ochtend, stapten ze de ijzige kon van vliegveld Le Bourget in. In de koffiekamer van het vliegveld namen ze afscheid van elkaar. Dupree wilde de bus die naar Orly doorging nemen om daar een enkele-reisbiljet voor de eerstvolgende vlucht met de SAA naar Johannesburg en Kaapstad te kopen. Semmler zou met hem meegaan om naar München terug te keren, althans voor een bezoek Vlamincq zei, dat hij naar het Gare du Nord ging, om met de eerstvolgende sneltrein naar Brussel met aansluiting naar Oostende te gaan. Langarotti ging naar het Gare de Lyon om de trein naar Marseille te pakken.

‘Laten we contact met elkaar houden,’ zeiden ze en keken naar Shannon. Hij was hun leider, het was zijn taak om naar werk uit te zien, een volgend contract, een volgende oorlog. Zo zou ook ieder van hen, als hij iets hoorde waar een groep voor nodig was, met iemand van de groep contact willen opnemen en Shannon was de aangewezen persoon.

‘Ik blijf nog een poosje in Parijs,’ zei Shannon. ‘Hier is meer kans op een tussentijds baantje dan in Londen.’

Daarom gaven ze elkaar hun adres, een poste-restante-adres of een bar, waar de barkeeper een boodschap doorgaf of een brief bewaarde, tot de geadresseerde langskwam om iets te drinken. En daarna namen ze afscheid en ging ieder zijns weegs.

De veiligheidsmaatregelen die hun vlucht uit Afrika omringden, waren waterdicht geweest, want er stond niemand van de pers te wachten. Maar er had toch iemand van hun aankomst gehoord en hij wachtte Shannon op, toen de groepsleider, nadat de anderen vertrokken waren, uit het luchthavengebouw kwam.

‘Shannon.’

De naam werd op zijn Frans uitgesproken en de stem klonk niet al te vriendelijk. Shannon draaide zich om en zijn ogen versmalden een fractie, toen hij tien meter van zich af de gestalte zag staan. Het was een zwaargebouwde man met een neerhangende snor. Hij droeg een dikke jas tegen de winterkou en liep naar voren, totdat de twee mannen op een halve meter afstand tegen elkaar stonden. Te oordelen naar de manier waarop ze elkaar opnamen, waren ze bepaald niet dol op elkaar.

‘Zo, Roux,’ zei Shannon.

‘Weer terug, zie ik.’

‘Ja, we zijn terug.’

De Fransman zei smalend: ‘En jullie hebben verloren.’

‘We hadden niet veel keus,’ zei Shannon.

‘Als ik je een raad mag geven, vriend,’ snauwde Roux, ‘ga je naar je eigen land terug. Blijf niet hier. Dat zou onverstandig zijn. Dit is mijn stad. Als er hier een contract te vinden is, ben ik de eerste die het hoort en dan sluit ik het af. En ik zoek de mensen uit die eraan meedoen.’

Als antwoord liep Shannon naar de eerste taxi die bij het trottoir stond te wachten en gooide zijn tas achterin. Roux liep hem achterna en hij had rode vlekken in zijn gezicht van woede.

‘Luister naar me, Shannon, ik waarschuw je...’

De Ier draaide zich om en keek hem aan.

‘Nee, Roux, jij luistert naar mij. Ik blijf in Parijs zolang ik dat wil. Je hebt in Kongo nog nooit indruk op mij gemaakt en dat doe je nu ook niet. Dus je kunt opvliegen.’

Terwijl de taxi wegreed staarde Roux hem boos na. Hij mopperde in zichzelf toen hij naar zijn eigen auto op het parkeerterrein toe liep.

Hij zette het contact aan, schakelde en bleef enkele ogenblikken door de voorruit zitten staren.

‘Ik vermoord die ellendeling nog eens,’ mompelde hij in zichzelf, maar die gedachte vermocht hem nauwelijks beter te stemmen.